

יצחק אלחנן סקופ 80

דצמבר 1987, גאז בעיסאוויא: מחול האינתיפאדה כמו ביצור של ברויגל, אחדים בורחים, אחדים פונים לעבר השוטרים

העם המצרי, היא שאיפשרה לסאראת לעשות את הצעד המכריע לשלום.

יתכן מאוד כי האינתיפאדה מהווה את המהדורה הפלסטינית של צליחת התעלה. היא מאשרת עתה להנהגה הפלסטינית לאמור דברים ולעשות צעדים שהיו בלתיאפשריים בראשית תשמ"ח.

● הפתעה, תדהמה, מבוכה

מול האתגר של האינתיפאדה עמדה מדינת ישראל מבולבלת וחטרת-תשובה.

תחילה היתה מופתעת מעצם התפרצותה. אחריכך היתה נדהמת מעוצמתה ומהתמשכותה. בסוף השנה היתה נבוכה מול פני ההתפתחויות המדיניות הדראמטיות: הסתלקות המלך חוסיין, הצהרות השלום של המנהיגים הפלסטיניים.

אולם תישעה מחורשי תש"ח עמדו בסיומ התגובה הישראלית על האינתיפאדה.

איש-השנה תשמ"ח מוכרח היה להיות הישראלי, שעליו היתה מוטלת המשימה להתמודד עם המאורע המרכזי הזה של השנה.

כיולי 1988 פירסם מיסוך. לא רק תוכנו היה צער גדול קדימה, אלא גם נימת הרברים.

כי בפעם הראשונה דיבר דובר בכיר של איש"ף לא רק על הסדר-שלום, אלא גם על התפיסות ושותף-פעולה.

הוא הציע שיחות ישירות ומשאומתן פניס-אל-פניס בין ישראל והנהגה פלסטינית. היעד: להביא להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל ולהסכם-שלום אשר יבטיח לא רק אילווחמה, אלא גם שיתוף פעולה מדיני וכלכלי. את הרכב ההנהגה הציע לקבוע במישאל-עם או בבחירות שייערכו בגדה המערבית וברצועת-עזה. הוא הכריז על קבלת ההחלטות 242 ו-338, בצמוד להכרה בזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים. הוא גם הציע תקופת-מעבר תחת מנדאט האו"ם, ערובות-ביטחון בינלאומיות והצבת כוח-או"ם בצד הפלסטיני של הגבול שייווצר.

כל ילד הבין כי הצהרה כזאת, בחתימת אבוי שריף, יכולה היתה להתפרסם רק בחסותו ומטעמו של ערפאת עצמו. כדרכו, השאיר ערפאת לעצמו חופש-תימרון, עליידי החתמת יועצו על המיסוך. לאחר מכן הדליף השב"כ כי גילה בביתו של פייצל אל-חוסייני, אחרי מעצרו הרביעי, טיוטה של מגילת-העצמאות הפלסטינית. הוצע כה להכריז על כינון המדינה הפלסטינית על פי החלטת האו"ם משנת 1947, תוך הכרה בישראל ופתיחת משאומתן לקביעת הגבול בין שתי המדינות.

לאחר מכן פירסם אחד המנהיגים הבכירים ביותר של איש"ף, צלאח ח'לף, המכונה אבראיאד, הצהרה מרחיקת-לכת עוד יותר. כמו עמיתו אברג'יהאר (ח'ליל זייר), שהוצא השנה להורג בפעולת-קומנדו בחוף תוניס, דגל אבראיאד מזה שנים בפיתרון של הסדר עם ישראל, אך לא הצהיר על כך פומבית. עתה וינק קדימה בהכרזה שבה הציע לכונן ממשלה פלסטינית זמנית, שהמצע שלה יבוא במקום האמונה הפלסטינית, ושתייה מבוססת על הכרה בישראל.

● צליחת התעלה

היה ברור כי הכרזות אלה מבטאות את העמדה של הזרם המרכזי של העם הפלסטיני. ג'ורג' חבש הקיצוני הודיע שאינו מתנגד עוד להקמת ממשלה פלסטינית, אף שהוסיף כי אין פירוש הדבר הכרה בישראל. היה זה תירוץ-סרק, שהרי ברור לכל כי להקמת ממשלה פלסטינית יכולה להיות רק מטרה אחת: להגיע לכלל הידרבות עם ממשלת-ישראל.

כל הצעדים האלה היו הכנה לקראת הצעד החשוב מכל: הצהרה של יאסר ערפאת ושל המוסד הפלסטיני העליון — המועצה הלאומית — שאכן זוהי המדיניות הרשמית של איש"ף.

גם העיתוי של תהליך זה לא היה מקרי. על העם הפלסטיני היה לעבור דרך קשה עד שהגיע לכך. עם מושפל ומוכה אינו מסוגל ליוזם צעדים אמיצים לקראת הסדר ושלום. לשם כך עליו קודם-כל לרכוש לעצמו ביטחון עצמי וגאווה לאומית.

אנור אל-סאראת בא לירושלים ארבע שנים אחרי שנחל ניצחון צבאי חסרת-קדים בתולדות הערבים בעת החדשה: צליחת תעלת-סואץ. תחושת הגאווה והניצחון, שהצלחה זו נטעה בלב

ההתקוממות. נוצר מצב של תיקו מתמשך. במונחים צבאיים, נוצרה מילהמת-התשה.

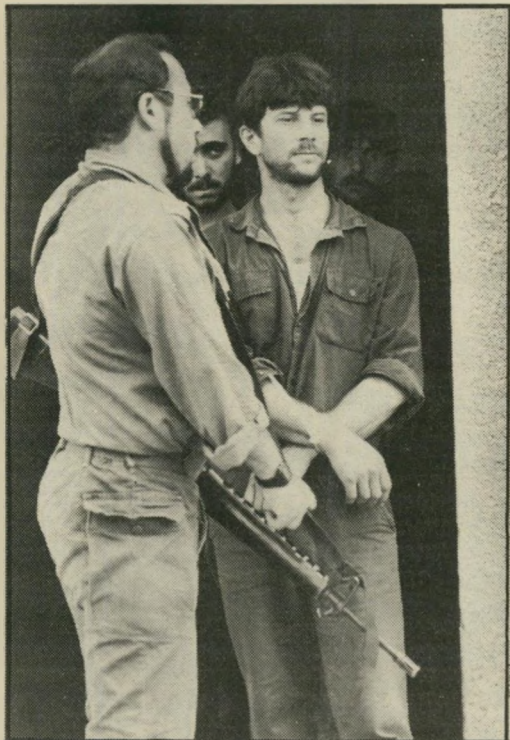
מה היה ררוש לפלסטינים כדי שהאינתיפאדה תניב פירות ממשיים?

התשובה היתה פשוטה: היה עליה להביא את הציבור הישראלי לידי הכרה שבדאי לו לוותר על כל השטחים הכבושים ולהסכים להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל.

זהו החצי השני. הוא לא הושג עליידי הפלסטינים בסוף תשמ"ח.

אמנם, באיחור-ימה התחיל המנגנון הכבד של איש"ף להתקדם לקראת ניסוח מדינה, העשוי לשמש בסיס להסדר ישראלי-פלסטיני.

המיסוך הראשון שהיכה גלים נשא את שמו של כסאם אבוי שריף, דוברו של יאסר ערפאת. אברשירף, לשעבר איש החזית העממית של ג'ורג' חבש, עבר דרך ארוכה, כרבים מעמיתיו. הוא היה אחד המארגנים של מיבצע-הנפל לשיגור ספינת-המגורשים. פניו השסועות ואצבעותיו הקטועות הוכירו ששימש בעבר יעד להתנקשות ישראלית.

ציון צמירי, העולם הזה

ציון צמירי, העולם הזה

כמו בסרט: ואשם כפות בבית-המשפט

כמו בסרט: עוצור פצוע על הארץ